

Winston Churchill: ajatus Euroopan yhdysvaltojen perustamisesta

Winston Churchill 1874 - 1965

Winston Churchill – entinen upseeri ja sotakirjeenvaihtaja, joka toimi Yhdistyneen kuningaskunnan pääministerinä vuosina 1940–1945 ja 1951–1955 – oli yksi ensimmäisistä henkilöistä, jotka esittivät “Euroopan yhdysvaltojen” perustamista. Toinen maailmansota oli saanut Churchillin vakuuttuneeksi siitä, että vain Euroopan yhdistyminen takaisi rauhan säilymisen. Churchillin tavoitteena oli kitkeä kansalliskiihko ja sodanlietsonta Euroopasta lopullisesti.

Churchill esitti historian opetuksiin perustuvat päätelmänsä Zürichin yliopistossa vuonna 1946 pitämässään kuulussa puheessa “akateemiselle nuorisolle”: “On olemassa keino, jolla [...] koko Euroopasta voi muutamassa vuodessa tulla [...] vapaa ja [...] onnellinen. Keino on eurooppalaisen perheen perustaminen, tai siihen pyrkiminen niin pitkälti kuin mahdollista, ja sellaisen rakennelman luominen, jonka puitteissa eurooppalaiset voivat toimia rauhassa, turvassa ja vapaina. On luotava eräänlaiset Euroopan yhdysvallat.”

Hitlerin vastaisen liittouman voimahahmosta tuli aktiivinen Eurooppa-hankkeen puolestapuhuja.

Winston Churchill sai mainetta myös taidemaalarina ja kirjailijana. Hänelle myönnettiin Nobelin kirjallisuuspalkinto vuonna 1953.

Lapsuus ja nuoruus

Winston Churchill syntyi 30. marraskuuta 1874 aristokraattiseen ja aateliseen Spencer-Churchillin sukuun, jonka miehet olivat Marlborough'n herttuaita. Hänen äitinsä oli kuitenkin syntynyt Amerikassa. Churchill sai elää lapsuutensa etuoikeutetuissa oloissa, ja hän aloitti koulutaipaleensa vuonna 1888 Harrow'ssa, kuuluisassa lontoolaisessa poikakoulussa. Churchill ei ollut erityisen hyvä oppilas, eikä hän myöskään suuremmin pitänyt koulunkäynnistä.

Koulun käytyään Churchill pyrki Sandhurstin kuninkaalliseen sotilasakatemiaan. Hän läpäisi kuitenkin pääsykokeet vasta kolmannella yrittämällä. Sotilasakatemiasta valmistuttuaan Churchill aloitti sotilasuran. Seuraavien viiden vuoden aikana Churchill osallistui taisteluihin kolmella eri mantereella, sai neljä mitalia ja korkea-arvoisen tunnustuspalkinnon, kirjoitti viisi kirjaa

sekä tuli valituksi parlamenttiin. Ja tämä kaikki tapahtui hänen ollessaan alle 25-vuotias.

Poliittinen ura

Brittiarmeijassa palvellessaan Churchill toimi myös erään sanomalehden kirjeenvaihtajana. Churchill raportoi Etelä-Afrikassa käydystä buurisodasta ja pääsi itsekin otsikoihin paettuun paikalliselta sotavankileiriltä. Hän palasi Englantiin vuonna 1900 ja aloitti poliittisen uransa. Churchill valittiin parlamenttiin, ja hän työskenteli useiden eri ministeriöiden palveluksessa, esimerkiksi sisäasiainministerinä ja laivastoministerinä. Churchill joutui eroamaan tehtävistään vuonna 1915 epäonnistuttuaan eräessä sotaoperaatiossa. Hän päätti liittyä uudelleen armeijaan

ja johti kuninkaallisten kiväärijoukkojen kuudetta pataljoonaa läpi Ranskan juoksuhautojen. Churchill nimitettiin vuonna 1917 muodostettuun uuteen hallitukseen sotaministeriksi. Siitä lähtien aina vuoteen 1929 asti Churchill hoiti vuorotellen kaikkia tärkeimpiä ministerinsalkkuja ulkoministerin tehtäviä lukuun ottamatta.

Vuonna 1929 Churchill etäännytti konservatiivipuolueesta. Churchillin elämässä alkoi aika, jota kutsutaan hänen erämaavuosiensa ("Wilderness Years"). Churchill jatkoi kirjoittamista. Hänestä tulikin hyvin tuottelias kirjailija, joka julkaisi paljon artikkeleita ja kirjoja. Churchill oli yksi ensimmäisistä henkilöistä, jotka huomasivat Hitlerin valtaan liittyvän koko ajan kasvavan uhkan jo kauan ennen kuin toinen maailmansota edes syttyi. Hän oli myös ensimmäinen, joka sanoi huolensa ääneen.

Churchill näyttää voitonmerkkiä pitäessään puhetta Haagissa vuonna 1948 pidetyssä Eurooppa-kongressissa.

Toinen maailmansota

Churchillin ennustukset toteutuivat vuonna 1939, kun toinen maailmansota alkoi. Churchill nimitettiin vuonna 1940 pääministeriksi, ja hän toimikin Ison-Britannian johdossa vaikeiden sotavuosien ajan. Hän valoi Britannian kansaan toivoa ja päättäväisyyttä innoittavilla puheillaan. Churchill kieltäytyi päättäväisesti myöntämästä Britannian häviötä ja neuvottelemasta natsien kanssa. Tämä innoitti brittiläistä vastarintaliikettä erityisesti sodan alkuvaiheessa, jolloin Britannia oli ainut osapuoli, joka vastusti Hitleriä aktiivisesti. Kaikesta huolimatta Churchill hävisi vaalit sodan jälkeen. Hän ei kuitenkaan menettänyt taitoaan ennakoita oikein tulevia tapahtumia, kuten hänen Fultonissa, Yhdysvaltain Missourissa pitämänsä kuuluisa puheensa osoitti; Churchill viittasi puheessaan neuvostokommunismiin muodostamaan uhkaan ja käytti sittemmin yleiseen käyttöön tullutta käsitettä "rautaesirippu".

Euroopan yhdysvallat

Vuonna 1946 Churchill piti Zürichin yliopistossa puheen, josta tuli hyvin kuuluisa. Puheessaan hän kannatti Euroopan yhdysvaltojen perustamista ja kehotti eurooppalaisia kääntämään katseensa menneisyyden kauhuista tulevaisuuteen. Churchill julisti, ettei Euroopalla ollut varaa vetää mukanaan vanhojen arpien muodostamaa vihan ja koston taakkaa. Hänen mukaansa ensimmäinen askel kohti oikeuteen, armoon ja vapauteen perustuvan eurooppalaisen perheen perustamista oli "eräänlaisten Euroopan yhdysvaltojen luominen. Vain siten sadat miljoonat raskaan työn raatajat voisivat löytää uudelleen sen ilon ja toivon, joka tekee elämästä elämisen arvoisen."

Euroopan neuvosto

Churchill siis vetosi Euroopan yhdysvaltojen perustamisen puolesta. Hän oli yksi ensimmäisistä henkilöistä, jotka puhuivat Euroopan yhdyntymisen puolesta sen varmistamiseksi, ettei kahden maailmansodan aikana koettuja hirveyksiä jouduttaisi enää koskaan kokemaan. Ensimmäinen askel tähän suuntaan oli ehdotus Euroopan neuvoston perustamisesta. Vuonna 1948 Haagissa pidettyyn Eurooppa-kongressiin osallistui yhteensä 800 edustajaa kaikista Euroopan maista. Kongressin kunnioitettuna puheenjohtajana toimi Winston Churchill.

Euroopan neuvosto perustettiin Haagin kongressin seurauksena 5. toukokuuta 1949, ja Churchill osallistui itse sen ensimmäiseen kokoukseen. Churchillin ehdotusten voidaan katsoa vauhdittaneen tulevaa yhdyntymistä, josta sovittiin myöhemmin vuonna 1955 pidetyssä Messinan kokouksessa ja kaksi vuotta myöhemmin solmitussa Rooman sopimuksessa. Churchill esitti myös ensimmäisenä ajatuksen "Euroopan armeijasta", jonka tehtävänä olisi suojella mannerta ja antaa eurooppalaiselle diplomatialle lihaa luiden ympärille. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimien perustettiin vuonna 1959 – kymmenen vuotta sen jälkeen, kun Churchill oli esittänyt ajatuksen ensimmäisen kerran.

Winston Churchill innoitti eurooppalaisia tavalla, joka lujitti kansoja yhteen taistelussa natsismia ja fasismia vastaan. Hänestä tuli näin myös kantava voima Euroopan yhdyntymisen taustalla ja yhdyntymisen aktiivinen puolestapuhuja.